

A Sasvári Zongoraterem műhelye
Kiállítás az MTA BTK ZTI Zenetörténeti Múzeumban

NKA 204106/02143 pályázat

Szakmai beszámoló

Az MTA BTK ZTI Zenetörténeti Múzeuma 2016 márciusában özvegy Sasvári Antalnétól ajándékba kapta a 100 éves múltra visszatekintő *Sasvári Zongoraterem* műhelyének teljes berendezését, a zongorajavításhoz szükséges szerszámokat és alkatrészeket. 2016 szeptember 29-én, a Zene Világnapja alkalmából megnyitott kiállításunkkal ezt mutattuk be a látogatóközönség számára. A megnyitó ünnepségen Semmelweis Tibor, a Magyar Hangszerész Szövetség örökös tiszteletbeli elnöke méltatta a Sasvári család munkásságát, közreműködött Fellegi Ádám zongoraművész.

A *Sasvári Zongoratermet* 1923-ban alapította Sasvári Antal (1895–1967) és felesége, Gattyán Mária Magdolna (1898–1976), ez később fiára, ifj. Sasvári Antalra (1918–2007), majd unokájára, legifjabb Sasvári Antalra (1953–2016) szállt. A cég első telephelye a Móricz Zsigmond körtéren volt, majd az Erzsébet körút 21. szám alá költözött. Az első műhelyben leginkább a hosszú zongorák lerövidítésével, illetve felújításával foglalkoztak, a 80-as években fő tevékenységük a pianínók felújítása lett a zongorázni tanuló gyermekek számára, akikből sokan lettek zongoratanárok vagy előadóművészek. Legifjabb Sasvári Antal a műhelyi munkák mellett hosszú időn keresztül zeneiskolák hangszereinek a karbantartásával és hangolásával is foglalkozott. A legismertebb zongoraművészek közül Ránki Dezső, Fellegi Ádám, Szokolay Balázs és Bogányi Gergely hangszerit tartotta karban és hangolta, Sasváriéktól vásárolta hangszerét többek között Sass Sylvia operaénekes, az MTA egykori elnöke, Glatz Ferenc és amint a megnyitó napján megtudtuk, a Zenetudományi Intézet jelenlegi igazgatója, Richter Pál is.

A Sasvári-kiállításon a múzeumlátogatók megismerkedhettek a zongora javításával és karbantartásával kapcsolatos szerszámokkal és alkatrészekkel. A tárlat valamennyi korosztály számára népszerűnek bizonyult, de elsősorban a zenét tanuló ifjúság körében lettek talált érdeklődésre. A különféle oktatási intézményekkel mintegy 15 csoportos foglalkozást is szerveztünk esetenként 10-15 részt vevővel, melyek során a kiállítás bemutatásán túl a múzeum néhány zongorája (Dohnányi Ernő és Hubay Jenő egykori Bösendorfere) élő zenei előadásban is megszólalt. Legtöbb esetben a Bartók Béla Zeneművészeti és Hangszerképző Szakközépiskola, valamint a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem növendékei játszottak. Az „Ismerkedés a zongorajavító műhellyel és a zongorával” című rendhagyó tárlatvezetések alkalmával kiállított szerszámok és alkatrészek segítségével rávilágítottunk a zongora alkatrészek sokszínűségére, néhány alkatrészt a gyermekek kézbe is vehettek. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Hangszerészképző Szakközépiskola zongorakészítő és -javító szakos tanulóinak szervezett eseményeken a Sasvári-család munkamódszerét ismertettük meg. A diákok összehasonlították az angol és a bécsi mechanika egyes elemeit.

A kiállítást a pedagógiai programokon kívül mintegy négyezer látogató tekintette meg egyénileg vagy turista csoport tagjaként. Amint a látogatószám, úgy bevétel sem határolható el a többi kiállítás látogatószámától és bevételétől, mivel a jegyet váltók valamennyi tárlatot megtekinthették. A pályázatban szereplő kiállításra eső becsült bevétel 400.000 forint volt, katalóguseladásból 100.000 forint származott.

A feliratok kétnyelvűek voltak (magyar és angol), kiállításhoz 16+4 oldalas, magyar-angol nyelvű katalógust készítettünk a kiállított tárgyak és dokumentumok színes fotóival. Ezen kívül szórólapokat és plakátokat nyomtattatunk. A tárlat ismertetése a „<http://zti.hu/index.php/hu/muzeum/kiallitasok/229-sasvari-zongoraterem>” címen 2018 őszéig elérhető.